

Førebygging og fritid - AFSK 3. juni 2026

ARBEIDSGRUPPE FØREBYGGING OG FRITID VINTER/VÅR 2026

Førebygging og fritid

- Mandatet til gruppa
- Korleis løysa innsparingskravet?
- Samansetnad av arbeidsgruppa
- Kva er førebygging?
- Førebyggingsfeltet
- Vurderingar frå gruppa
- Framovermeldingar, moglege samordningseffektar
- Kommunalt førebyggingsprogram for barn og unge 2026

Mandatet til gruppa

- *Verbalvedtak heradsstyret desember 2025:*

Utekontakten/fritidskoordinator: Heradsstyret ser desse tenestene som svært viktige for ungdomane i Kvam. Me føreset at det ikkje skjer kutt i tenesta i løpet av fyrste halvår 2026. Heradsstyret bed om å få rapporten frå arbeidsgruppa som ser på moglegheiter for samordning og kutt i tenestene lagt fram seinast saman med 1. tertialrapport i 2026, og vil då vurdera kor vidt me finn å gjennomføra innsparing.

Avklaring med rådmannen: Grappa ser disse tre postane i samanheng

	Innsparing Fritidsfeltet Oppvekst og samfunn	Summer av Øk.plan 2026	Summer av Øk.plan 2027	Summer av Øk.plan 2028-30
1	Innsparing Oppvekst: Redusere førebyggjande arbeid barn og unge	566 358	-441 274	Som 2027
2	Innsparing Oppvekst: Samordning fritidskoordinator og utekontakt 0,7 årsverk	-	-600 000	Som 2027
3	Innsparing Oppvekst/Samfunnsutvikling Fritidsfeltet	-1 300 000	-1 300 000	Som 2027
		-733 642	-2 341 274	Som 2027

Innsparing oppvekst: Redusere førebyggjande arbeid barn og unge

- Oppvekst skal saman med andre einingar gå gjennom og vurdere den samla innsatsen kring førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Ungdom i Kvam har uttalt at *Psykisk helse, medverknad frå barn og unge, og skuletrivsel* er prioriterte tema. Fritida er ein viktig arena for at unge skal verta kjende og oppleve at dei høyrer til og meistrar. Ved andre rammer/ressursar/organisering til førebyggjande arbeid, må konsekvensane nøye vurderast med tanke på kva innverknad slike endringar kan få på tilbodet til barn, ungdom og familiar, som td tilgang til møteplassar, fritidstilbod, lett tilgjengelege tilbod og tenester som treff alle.
- Dette kan gjelda ei rekkje område og innsatsar: BTI-koordinator, Ung Fritid/Fritidskoordinator, helsesjukepleiar, miljøretteleiarar, psykologressursar, familieveiledarar, utekontakten, samarbeid med helse- og omsorgstenesta.
- Eining Oppvekst og eining Samfunnsutvikling (frå 01.01.2025) skal i samarbeid vurdere samordning av fritidsfeltet for barn og unge. Målet er betre nytte av ressursane på tvers av einingane, som eit mogleg innsparingstiltak.
- [Budsjett 2025](#)

Innsparing Oppvekst: Samordning fritidskoordinator og utekontakt 0,7 årsverk

- Samordning fritidsfeltet - overføring av utekontaktoppgåver til fritidskoordinator, og samla reduksjon i stilling på 0,7
- [Økonomiplan 2026-2026](#) (juni 2025)

Framlegg til vedtak

Kvam heradsstyre gjev rådmannen i fullmakt med å gjennomføra innsparingstiltak som lista opp i tabellen under, og innarbeida desse i 2. tertialrapport 2025 og økonomiplan 2026-2029. Innsparingstiltaka er fordelt som følgjer:

Tittel på tiltak	2025 øk.plan	2026 øk.plan	2027 øk.plan	2028 øk.plan
Redusera fritidskort til 500 kr per år		-700 000	-700 000	-700 000
Samordning fritidsfeltet - overføring av utekontaktoppgåver til fritidskoordinator, og samla reduksjon i stilling på 0,7		0	-600 000	-600 000

Innsparing Oppvekst/Samfunnsutvikling: Fritidsfeltet

- Eining for samfunn/næring og kultur og oppvekst skal i samarbeid vurdere samordning av fritidsfeltet for barn og unge. Målet er bedre nytte av ressursane på tvers av einingane

- [Budsjett 2025](#)

- [Budsjett 2026](#)

Budsjettrammene for feltet

Teneste-område	Teneste	Kode	Aktivitet	Rev.budsjett
Kultur	Aktivitetstilbud barn og unge	O005	Ung fritid (rapportering)	274 000
Kultur	Aktivitetstilbud barn og unge	S072	Fritidskort	1 200 000
Kultur	Aktivitetstilbud barn og unge	S072	Fritidskort koordinering mm	883 000
Kultur	Aktivitetstilbud barn og unge	K046	Ungdommens kulturmønstring	85 000
Kultur	Musikk- og kulturskoler			7 797 000
Sosialteneste	Utekontakt	24201	Utekontakt	1 257 980
SUM				11 496 980

I 2026 vert innsparingskravet foreslått løyst ved:

Redusert undervisning kulturskulen	200 000
Permisjonar/vikariat utekontakt	240 000
Tilskot lønsmidlar fritidskoordinering	50 000
Redusert stilling kultur	100 000
<i>Fritidskortet</i>	<i>150 000*</i>
	740 000

* Under føresetnad av vedtak i heradsstyret 18. juni 2026: nytta delar av tilskotsmidlar kommunalt førebyggingsprogram barn og unge til å dekkja fritidskortet med same sats som i dag – 150 000 kroner

Viss ikkje: Føresetnad reduksjon fritidskortet frå 1000 til 500 kroner per år frå og med august 2026

Innsparing frå og med 2027

	Innsparing Oppvekst: Redusere førebyggjande arbeid barn og unge	Innsparing Oppvekst: Samordning fritids-koordinator og utekontakt	Innsparing Oppvekst/ Samfunnsutvikling: Fritidsfeltet	SUM
Innsparingskrav 2027	-441 274	-600 000	-1 300 000	-2 341 274
TILTAK				
Redusert undervisning kulturskule (realisert frå 1. august 2026)	430 000			
Redusera fritidskortet frå 1000 per år til 500 per år			600 000	
Redusert stilling fritid og kultur (realisert frå 1. august 2026)			200 000	
Redusert eigenandel/redusert kostnad Ung fritid ferie		150 000		
Oppretta BUA som frivilligsentral		400 000		
SUM INNSPARING	430 000	550 000	800 000	1 780 000
Uløyst frå gruppa	-11 274	-50 000	-500 000	-561 274*

Framlegg gruppa

Innstilling rådmannen

TILTAK				
Redusert ramme 6 % kulturskulen			470 000	
Redusert ramme 6 % utekontakt/ fritidskoordinator			130 000	
Løyst innsparingskrav	-11 274	-50 000	600 000*	38 726

Innstilling rådmannen

Politiske val

- Fritidskortet vs stilling
- Ved stilling: Fordeling rammer kulturskule og fritidskoordinator/utekontakt
- *...vil då vurderera kor vidt me finn å gjennomføra innsparing*
 - Viss nei: Gje retning for kvar innsparinga då skal hentast frå

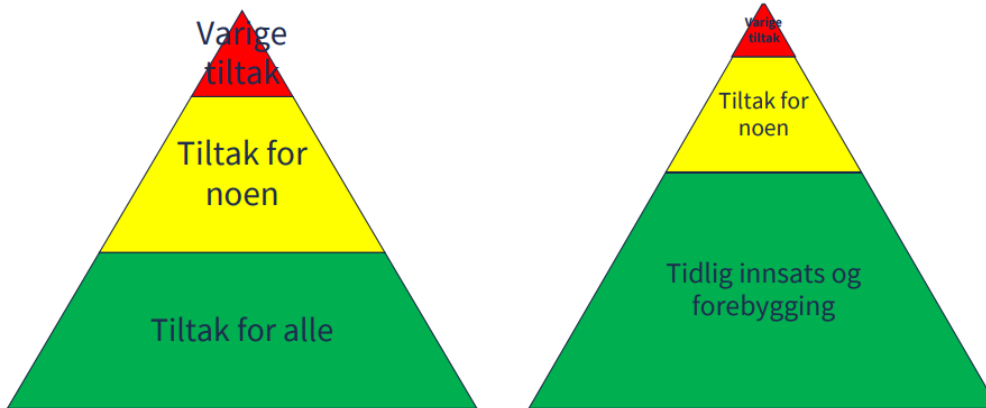
Samansetnad av arbeidsgruppa

- Mary Ann Sørheim – leiar for kultur, kino og fritid
- Anne Cathrine Eiken – rektor Kvam kulturskule
- Kristin Lundblad – fritidskoordinator
- Ingrid Rivenes – utekontakt
- Heidi Aalvik Schelin (i permisjon frå mars 2026)/Monika Krutå Solberg – utekontakt
- Anna Mo-Bjørkelund – psykolog for barn og unge og leiar for familiesenteret
- Ingunn Hildonen Teigland – tenesteutviklar (stab oppvekst) har leia gruppa

Kva er førebygging?

Oppvekstreformens intensjoner, færre meldinger, mer forebygging og tidlig innsats og bedre samhandling

Tidleg oppdaging/identifikasjon		Tiltak og oppfølging	
<p>Nivå 0</p> <p>Definer usro/bekymringa for eit barn. Konkretiser, og del bekymringa med diettle på afdelings/barnt og næraste leiar. Avklar om bekymring skal delast med fereses/barnt og/eller offentlig instans.</p> <p>Steg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Definer usro for eit barn 2 Del usro med leiar/ol 3 Del usro med barnt/feresete 4 Delast til noen oppfølging? 5 Avklar usro 	<p>Nivå 1</p> <p>Jobb saman med feresete og barn for å finne ei løysing. Her vert det i utgangspunktet jobba innom ei enkelt fereseteviljing. Tiltaka kan vere individuelle eller på systemnivå.</p> <p>Steg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Samarbeid med feresete/leiar om tiltak 2 Samarbeid med feresete/leiar om tiltak og oppfølging 3 Set i verk tiltak 4 Evaluering/oppfølging 5 Evaluering/oppfølging - engasjert om tiltak 	<p>Nivå 2</p> <p>Jobb i tverrfagleg samarbeid mellom kommunale fereseter, feresete/barn og barnt/feresete for å seia utfordringa.</p> <p>Steg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Samarbeid med feresete/leiar 2 Samarbeid med feresete/leiar om tiltak 3 Set i verk koordinerte tiltak 4 Evaluering/oppfølging 5 Evaluering/oppfølging - engasjert om tiltak 	<p>Nivå 3</p> <p>Jobb i tverrfagleg samarbeid mellom ulike kommunale fereseter, feresete/barn og barnt/feresete for å seia utfordringa.</p> <p>Steg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Samarbeid med feresete/leiar 2 Planlegg tiltak 3 Set i verk koordinerte tiltak 4 Evaluering/oppfølging 5 Evaluering/oppfølging - engasjert om tiltak

Omgrepslære: Universell førebygging

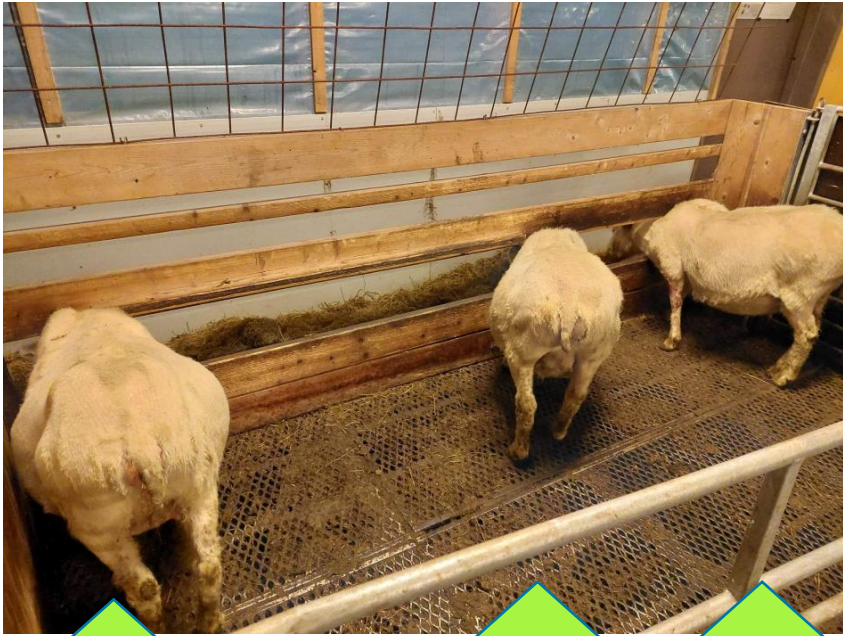
Førebygging

Universell
førebygging

Det du gjer for at heile flokken skal ha det bra – ut frå dine føresetnader/ utfordringsbilde

Oppsummering - omgrepslære

Risikovurdering på grunnlag av kjente risikofaktorer: høg alder + tre lam

Uttrykk ved sauen (= tynn) oppdaga ved screening (haldvurdering av alle)

Uttrykk ved sauen (tilfeldig skade/traume)

Korleis veit me kven som er i større risiko for problemutvikling?

Med andre ord: Kven skal inn i den bingen?

Og kva gjer me med det?

Førebygging

Det du gjer ekstra for at utsette grupper skal ha det like bra som resten av flokken

Selektiv førebygging

Omgrepslære: Tidleg identifikasjon

Kva eg gjer når eg har ei magekjensle av at
noko ikkje er heilt bra.

Kva ser eg etter?

Teikn og signal

Kven snakkar eg med?

Korleis gjev eg beskjed om det eg har sett
og funne ut?

Korleis flyttar eg magekjensla opp til
hovudet?

Tidleg oppdaging/
identifikasjon

Nivå 0

Definer uroa/bekymringa for eit barn. Konkretiser, og del bekymringa med tilsette på avdelinga/teamet og næraste leiar. Avklar om bekymring skal delast med føresette/barnet og/eller offentleg instans.

Steg:

1 Definer uroa for eit barn

2 Del uroa med leiaren din

3 Del uroa med barnet/føresette

4 Grunn til vidare oppfølging?

5 Avslutt saka

Oppsummering - omgrepslære

Tiltak og oppfølging

Nivå 1

Jobb saman med føresette og barn for å finna ei løysing. Her vert det i utgangspunktet jobba innan ei enkelt teneste/avdeling. Tiltaka kan vera individuelle eller på systemnivå.

Steg:

1 Samarbeidmøte nivå 1 - oppstart.
Opprett stafettlogg.

2 Samarbeidmøte nivå 1. Skap felles forståing, planlegg tiltak og opprett stafettlogg.

3 Set i verk tiltak

4 Evalueringmøte - drøftingsdel

5 Evalueringmøte - avgjerd om vegen vidare

Nivå 2

Jobb i tverrfagleg samarbeid mellom kommunale tenester, føresette og barn for å løysa utfordringa.

Steg:

1 Samarbeidmøte nivå 2 - oppstart

2 Samarbeidmøte nivå 2 - planlegg tiltak

3 Set i verk koordinerte tiltak

4 Evalueringmøte - drøftingsdel

5 Evalueringmøte - avgjerd om vegen vidare

Nivå 3

Jobb i tverrfagleg samarbeid mellom ulike kommunale tenester, føresette/barn og tilviste tenester for å løysa utfordringa.

Steg:

1 Samarbeidmøte nivå 3 - oppstart

2 Planlegg tiltak

3 Set i verk koordinerte tiltak

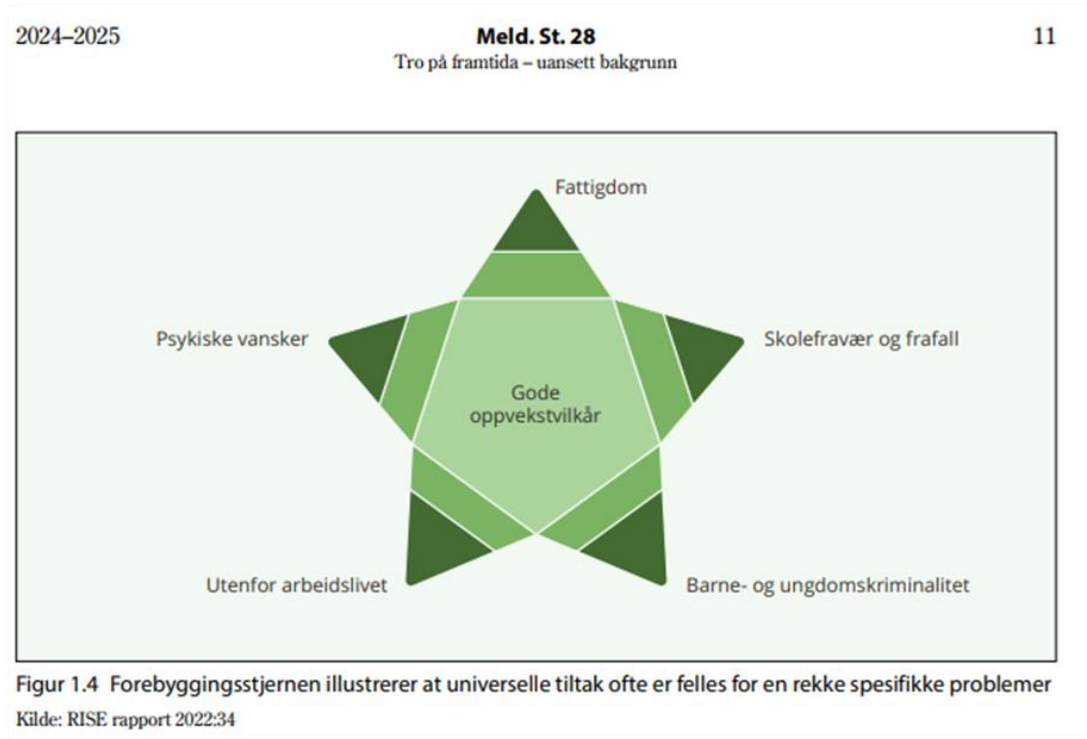
4 Evalueringmøte - drøftingsdel

5 Evalueringmøte - avgjerd om vidare koordinert innsats

Tidleg innsats

Samarbeid og samhandling

Kva er førebygging?

Førebyggingsstjerna i Stortingsmelding 28 (2024-2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn

Gruppa har arbeidd etter desse formuleringane av kva førebygging er:

- Alle barn og unge i Kvam skal oppleve vennskap og fellesskap
- Å kjenna kvarandre og vera trygge på kvarandre er førebygging i praksis
- Barn og unge treng moglegheiter til å vera seg sjølve og finna seg sjølve både på og utanfor skulen
- Eit mangfald av unge treng eit mangfald av tilbod og aktivitetar

Kva kjenneteiknar førebyggingfeltet?

- Lovpålagt at ein skal kommunen skal arbeida med førebygging, men ikkje korleis
- Eit felt i stadig utvikling. Ein jobbar tett på feltet og utviklinga skjer i ei naturleg samskaping mellom tilsette og dei ein møter i kvardagen.
- Eit felt med tilgang på tilskotsmidlar

Presentasjon av feltet

- Kulturskulen
- Utekontakt og ungdomsbasen
- Fritidskoordinator
- Fritidskortet
- Utlånsordninga BUA
- Ung fritid ferie

Kulturskulen

- Rikt og variert tilbod
 - Frå solotimar til store oppsetningar
- 460 elevplassar fordelt på 39 disiplinlar + dirigenttenester
- 9,83 årsverk fordelt på 23 lærarar (vår 2026) + kulturskulerektor

Utekontakt og ungdomsbasen

- Oppsøkande arbeid
 - Ungdomsbasen
 - Ungdomsskule og vidaregåande skule
 - Ute kveldstid og helg
- 1,5 stilling frå 2023
- To personar på Ungdomsbasen/i felt
- Ung fritid ferie

Fritidskoordinator

- Fritidskortet
- Fritidserklæringa
- Systemarbeid og samarbeid med fritidsaktører
- Søknadsarbeid
- Ung fritid ferie
- Utlånsentral BUA

Fritidskortet

- Pilotkommune 2020-2022
- Barn og unge 6 til 18 år
- Frå 2200 til 1000 per år frå 2025
- Ordinært fritidskort og fritidskortet pluss

UNG FRITID KVAM

Utlånsordninga BUA

- Initiativ ØIL, Kvam LSK og Øystese røde kors 2021
- Opning januar 2025
- Samhandlingskraft 25-26

Ung fritid ferie

- Gratis ferieaktiviteter for barn, unge og familiar
- Samarbeid Kvam herad, Grannehjelpa, frivillige lag og organisasjonar
- Administrasjon kultur og fritid (før utekontakt)

Vinterferie

Universell førebygging

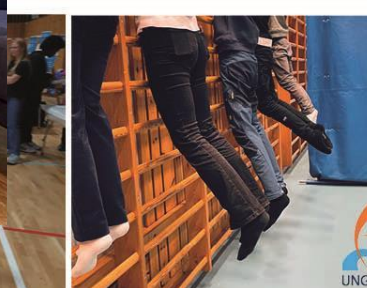
Selektiv førebygging

Tidleg oppdaging

Tiltak og oppfølging

Vinterferie

Vurderingar frå gruppa

- Fritidskortet
- Ung fritid ferie
- BUA som frivilligsentral
- Stillingar utover det som er løyst i 2026

Vurderingar frå gruppa

- Korleis kan me redusera tenestene slik at det i minst mogleg grad vil ha negative konsekvensar barn og unge?
- Kva vil på sikt motverka utanforskap?
- Kva må til for å framleis driva utviklingsarbeid?

Å tæra på haldet

Eller saga om dei sju feite og dei sju magre

- Side 32 Rambøll-rapport: Ettersom samarbeid og koordinering er såpass sentralt for kommunenes forebyggende arbeid fremhever noen kommuner og statsforvalter-representanter betydningen av gode systemer og rutiner for arbeidet. Det antas at gode systemer og rutiner potensielt kan fungere som en buffer når budsjetter kuttes og strammes inn. En av kommunene vi intervjuet har for eksempel i sitt eget forebyggende arbeid hatt fokus på å bygge opp gode systemer og rutiner for arbeidet. Kommunen har mottatt tilskudds- og prosjektmidler i flere omganger, og mener selv at kommunens fokus på å etablere systemer og rutiner har vært viktig for å skape bærekraftige endringer som blir i organisasjonen også etter at tilskudds- og prosjektmidlene har tatt slutt.

Fritidskortet

	Alternativ	Innsparing
1	Halda på fritidskortet slik det er i dag (universell del 1000 kroner året for barn og unge 6 til 18 år, plussordning for dei som treng det).	0
2	Halvera fritidskortet frå 1000 til 500 per år	600 000
3	Behalda berre pluss-ordninga	1 000 000
4	Kutta heile fritidskortet	1 200 000

Ung fritid ferie

- Senka kostnad aktivitetane
- Senka eigeninnsats til det tilskotet krev (20 prosent)

BUA som kommunal frivilligsentral for barn og unge

- Under føresetnad at ordninga vert verande som ho er i dag:
- Sikrar statleg driftstilskot
- Sikrar utlånsordninga
- Auka ramma til feltet – altså hindra reduksjon i ramme/stillingar

BUA som kommunal frivilligsentral for barn og unge

- Tilskotet innretta slik at det vert delt mellom alle frivilligsentralar i landet, uavhengig av kor mange det er i kvar kommune
- Supplement til aktivitetar i Grannehjelpa
- Eigen dagleg leiar i full stilling, 60/40 statleg/kommunalt finansiert
- Frå føremålsparagraf i forskrifta: Frivilligsentralene skal stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor
- Barn og unge: Å delta i fritidsaktivitetar er å delta i frivillig arbeid

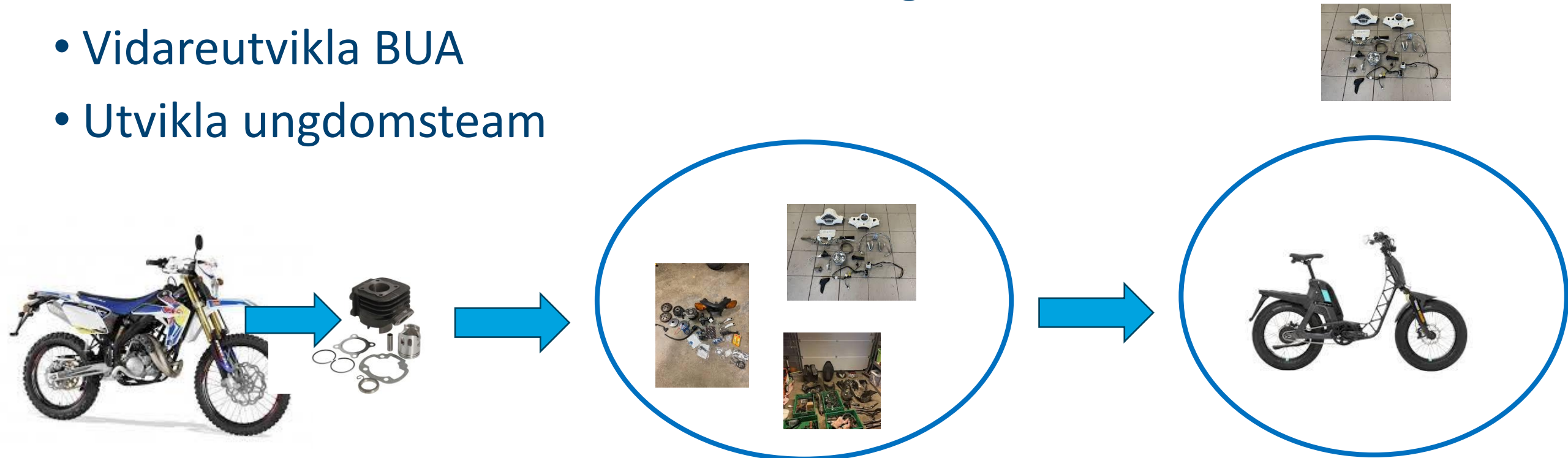
Ytterlagare ramme/stillingar utover det som er løyst i 2026

- Det er utanfor gruppa sitt mandat å vurdera stillingar opp mot kvarandre. Det er eit strategisk spørsmål som ligg til rådmannen.
- Gruppa ber om at utekontakt/fritidskoordinator vert vurdert under eitt. Det er ei administrativ oppgåve å fordela oppgåvene mellom dei personane som har stillingane.

Framovermeldingar, nye måtar å organisera oss på, moglege samordningsgevinstar

- Ung sommarjobb/Ung jobb
- Støttekontakt, fritidskontakt, aktivitetsguide
- Vidareutvikla BUA
- Utvikla ungdomsteam

Ung sommerjobb/Ung jobb

- Ung sommerjobb
 - Del av Ung fritid ferie
- Ung jobb
 - Tiltak barnevernet
- Tilgang nettverk
- Jobberfaring
- Eigen økonomi
- Meistring, sjølvkjensle, sjølvstende

Støttekontakt, fritidskontakt, aktivitetsguide

- En støttekontakt skal hjelpe en annen person til å ha en aktiv og meningsfylt fritid.
- Støttekontakttjenesten skal gi rom for å realisere idealene om en aktiv og meningsfylt tilværelse sammen med andre. Denne tjenesten kan organiseres innenfor tre hovedløsninger:
 1. Individuell støttekontakt
 2. Deltakelse i en aktivitetsgruppe
 3. Et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon

Moglegheiter innan BUA

- Alt bygd opp rundt kjerna:
 - Utlånsordninga (manglande utstyr som barriere mot deltaking i aktivitet)
 - Reperasjon og vedlikehald av utstyr (og rekruttering til dette, som meiningsfull aktivitet)
- Møteplass
- Koordineringsarbeid kan koplast på ein eller fleire moglege utviklingsarbeid:
 - Ung jobb/Ung sommarjobb
 - Støttekontakt barn og unge/fritidskontakt/aktivitetskontakt
 - Søknadsskriving
 - Ungdomsteam

Utvikla ungdomsteam

- Gruppa ønsker å vurdera ein modell der me opprettar eit ungdomsteam
 - Føremål: Betre samarbeid og samordning for aldersgruppa 13-25 år
- Samanheng med omorganisering familiesenter
- Oppgåver og ansvar har me ikkje definert i den fasen me er no, men me ønsker å arbeida vidare med moglegheita. Dette kan ein sjå i samanheng med utvikling av lågterskeltilbod for psykisk helse for barn og unge

Andre vurderingar

- Folkehelseoversikt 2024
- KSK-rapport

Medverknad

Oppvekstplan for Kvam 2023-2033

Vedteken av Kvam heradsstyre 8. november 2022

Kapittel

1 Forord ved barne- og familieminister
Kjersti Toppe →

2 Barndom og ungdomstid på 2020-talet →

3 Føremål og oppbygging →

4 Beskyttende faktor 1: Trygge vaksne →

5 Beskyttende faktor 2: Aktiv fritid →

6 Beskyttende faktor 3: Å vera del av eit sosialt fellesskap →

7 Beskyttende faktor 4: Mangfald vert sett på som ein ressurs →

8 Beskyttende faktor 5: Å kjenna tilhøyrsla til lokalsamfunnet →

9 Beskyttende faktor 6: Høg kvalitet på opplæringa →

10 Beskyttende faktor 7: Gode kommunale tenester for barn, unge,
gravide og familiar - BTI →

11 Barn og unge sin rett til medverknad og samarbeid →

Sterke fellesskap

– Ung i Kvam 2024

Ungdata 2024

ungdata

Kommunalt førebyggingsprogram for barn og unge 2026

- Politisk sak til heradsstyret 18. juni
 - Ungdomsrådet 11. juni
- Innstilling rådmannen:
1. Styrkja skulenærvær
 2. Greia ut ungdomsteam
 3. Fritidskortet 1000 kroner per år ut 2026

Førebygging og fritid

INGUNN HILDONEN TEIGLAND

